

Nr 325

Av herrar **Haglund** och **Hammarberg**, om viss utredning beträffande partiernas inkomster och utgifter.

De politiska partiernas stora roll som opinionsbildare och kunskapsmedelare är nu helt accepterad inom alla samhällskategorier. Demokratiens teknik och parlamentarismens representativa metod förutsätter ju också politiska partier som väljer ledamöter till de representativa församlingarna. I en progressiv demokrati som vår har också den logiska följden blivit att partiorganisationernas verksamhet blivit alltmer omfattande och kostnadskrävande. Föregående års riksdagsbeslut om ekonomiskt stöd till denna verksamhet hälsas därför med tillfredsställelse. Hur detta stöd f.n. skall användas framgår av Kungl. Maj:ts proposition 174/65 och konstitutionsutskottets utlåtande nr 44/65. Dock framhåller utskottet att »Det anförda innebär inte, att det i propositionen framlagda förslaget enligt utskottets mening skulle kunna nu fastställas som en i alla delar för framtiden orubblig ordning». Utskottet utgår ifrån att de fyra grundprinciperna självklart skall följas, men att systemets närmare detaljutformning bör bli föremål för översyn sedan tillräcklig erfarenhet vunnits av dess praktiska tillämpning.

De politiska partiernas ekonomiska situation kommer att bli väsentligt förbättrad genom detta statsbidrag. Dock kommer kostnadsbekymren att kvarstå även i framtiden. Enskilda bidrag, anslag och särskilda aktioner kommer med all säkerhet att bli nödvändiga för att klara ekonomin. Självklart försöker de olika partierna lösa sina ekonomiska bekymmer på olika sätt. Hur detta sker, från vilka bidragen kommer, genom enskilda givare eller genom anslag, är det fortfarande ett demokratiskt renlighetskrav att få ett begrepp om. I första lagutskottets utlåtande nr 19/1964 skrevs beträffande redovisning av partiernas finansiering»: Utskottet intager för sin del i förevarande fråga den principiella ståndpunkten att det är värdefullt ur demokratisk synpunkt att — med allt beaktande av valhemligheten och den politiska friheten i övrigt — insyn beredes i huru de politiska partierna finansierar sin verksamhet.» Utskottet utgick också ifrån att det förelåg »en allmän beredvillighet hos partierna att på ett eller annat sätt redovisa sina ekonomiska förhållanden». Vidare utgick utskottet ifrån att en framkomlig väg vore att »partierna träffar överenskommelse om sättet och tiden för redovisningen». Någon sådan har icke kommit. Frågan om partiernas finansieringsproblem bör därför återigen aktualiseras, dels därför att den ovannämnda redovisningen icke verkställts, dels

därför att, när den av konstitutionsutskottet begärda översynen av statsbidragsdelen och dess fördelning skall prövas, respektive partiernas hela ekonomiska situation måste komma med vid bedömningen.

Mot bakgrunden av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en allsidig utredning beträffande partiernas inkomster och utgifter i den del som icke täcks av det statliga bidraget.

Stockholm den 25 januari 1966

Anders Haglund

Sven Hammarberg
